Nr. 11—12 LISTOPAD—GRUDZIEŃ 1931 ROK V

ŚWIAT SZACHOWY

ORGAN POLSKIEGO ZWIĄZKU SZACHOWEGO

Redaktor D. PRZEPIÓRKA

Redakcja i Administracja: Warszawa, Wierzbowa 8, w lokalu Warszawskiego Tow Zwolenników Gry Szachowej, tel. 682-13.

Prenumerata kwart. 3 zł. półrocz. 6 zł. rocz. 12 zł. zagr. 14 zł.

Numer pojedyńczy 1 zł. 20 gr. Konto Czekowe P. K. O. 16.551

Redakcja czynna w środy i soboty od godz. 7 do 10 wiecz.

Dr. S. TARTAKOWER.

Nowoczesny styl szachowy.

Wartościowa partja z turnieju o mistrzostwo Paryża.

Turnieje o mistrzostwo Paryża mają daleko większe znaczenie, niż zwykłe imprezy szachowe, ponieważ w turniejach paryskich stale biorą udział, oprócz graczy francuskich, również mistrze, pochodzący z zagranicy. Pomiędzy dotychczasowymi championami stolicy Francji godzi się wspomnieć o Rumunie Baratzu i o dwóch Polakach: Szwarcmanie i Cukiermanie. Ten ostatni, zeszłoroczny zwycięzca turnieju, w tym roku musi bronić tytułu mistrza Paryża przed atakami 17 rywali. W poniższej partji, która posiada dużo walorów strategicznych, Cukiermanowi udaje się rozbić na głowę wybitnego mistrza rosyjskiego Znosko-Borowskiego. Wygrana ta, osiągnięta w 7-ej rundzie, powstrzymała zwycięski pochód dotychczasowego leadera, skutkiem czego szanse naszego mistrza na pierwszą nagrodę wzrosły w znacznym stopniu.

Cukierman, lekarz mieszkający stale w Paryżu, posiada bardzo wielkie zdolności szachowe, zupełnie odrębnego rodzaju.

PARTJA Nr. 556.

(Grana 16.XI r. b. w turnieju o mistrzostwo Paryża)

Gambit hetmański.

Białe:	Czarne:
Cukierman	**Znosko-Borowski.**

1. d2—d4 d7—d5
2. c2—c4 e7—e6
3. Sb1—c3 Sg8—f6
4. Gc1—g5 Sb8—d7
5. e2—e3 c7—c6
6. c4×d5 —

Ten sposób uniknięcia warjantu Cambridge—Springs (który powstałby po posunięciach 6. Sf3, Ha5) zawiera pomimo pozornej dążności do uproszczenia pozycji również znaczne szanse ataku.

6. — e6×d5
7. Gf1—d3 Gf8—e7
8. Hd1—c2 —

Nie odrazu 8. Sf3 ze względu na możliwość wypadu 8... Se4.

8. — h7—h6

Jeżeli czarne grają odrazu 8... 0—0 białe mogą zastosować ostry atak Alechina (32-a partja meczu Alechin — Capablanca, Buenos-Aires 1927) polegający na posunięciach 9. Sge2 w połączeniu z 0—0—0.

Tak np. w partji Flohr — Dr. Asztalos (26-a, ostatnia, runda turnieju w Bled) nastąpiło: 8... 0—0 9. Sge2, We8. (Jeżeli teraz czarne chcą odpędzić gońca zapomocą 9... h6, to białe grają 10. h4!) 10. 0—0—0, Sf8. (Zbyt pasywne posunięcie. Należało za pomocą 10... b5 odrazu przejść do kontrataku) 11. h3, Se4 12. G×e7, H×e7 13. G×e4, de 14. g4! f5 (Po każdem innem posunięciu nastąpi 14. Sg3 i białe zdobywają piona e4) 15. gf G×f5 14. Sg3, He6 17. Wdg1 i w konsekwencji ataku białe osiągnęły piękne zwycięstwo.

9. Gg5—h4 0—0
10. Sg1—f3 —

Teraz wspomniany ostry manewr 10. Sge2, oraz 0—0—0 nie jest już dogodny, natomiast wskutek wtrąconego posunięcia h7—h6 czarne nie mogą zastosować solidnych metod obronnych, mających na celu usunięcie związania na f6, jak np. We8 w połączeniu z Sf8 i Se4.

10. — Wf8—e8
11. Gh4—g3 —

Subtelne wyczekujące posunięcie, mające na celu opanowanie wysuniętego posterunku na e5. Po natychmiastowem 11. 0—0 gra przyjęła by więcej szablonowy charakter.

11. — Sf6—h5
12 Gg3 - e5 Ge7—f6

Po 12... S×e5 13. de (z groźbą h3 oraz g4) czarne w celu uratowania skoczka na bandzie musiałyby, zdecydować się na posunięcie g7—g6, co w wysokim stopniu osłabiło by ich pozycję roszady

13 Ge5×f6 Sh5×f6

Czarny skoczek szybko i szczęśliwie wrócił z wyprawy. Ale i po wymianie czarno polowych gońców czarne są w dalszym ciągu ścieśnione.

14. h2—h3 —

Aby po ewentualnem 14... Sf8 15. Se5 uniemożliwić kontrmanewr 15... Sg4. W późniejszym przebiegu partji ten ruch oskrzydlający okaże się bardzo pożyteczny dla białych.

14. — Hd8—e7

W przygotowaniu ruchu 14... Se4.

15. 0—0 Sf6—e4
16. Gd3×e4 d5×e4
17. Sf3—d2 —

Teraz wytworzyła się nowa faza walki o punkty strategiczne.

17. — Sd7—f6

18. a2—a3 —

Białe zaczynają operacje na skrzydle hetmańskiem.

18. — b7—b6
19. Hc2—a4 —

Nie odrazu 19. b4 ze względu na 19... Ga6, 20. We1, Gd3. Teraz czarny goniec musi się zadowolić o wiele skromniejszem uplasowaniem.

19. — Gc8—b7
20. b2—b4 He7—e6

Zbyt śmiałem byłoby 20... a5 ze względu na 21. ba, W×a5 22. Hb3 z groźbą 23. Sc4.

21. Wf1—c1 g7—g5

Nie można zlekceważyć tej kontrgry czarnych na skrzydle królewskiem, tem bardziej, że atak ich może jeszcze być wzmocniony przez Kh7 i Wg8. Ale białe bardzo zręcznie parują wszystkie groźby przeciwnika.

22. Ha4—b3! —

Przedewszystkiem następuje oponowanie hetmana, czarne oczywiście unikają wymiany.

22. — He6—f5
23. Sd2—c4 —

Teraz znowu następuje manewr skoczka w celu przeprowadzenia go na wysuniętą placówkę e5. Ten manewr można wykonać bez straty tempa, gdyż grozi 24 Sd6.

23. — We8—e6

Czarne bronią się przed wspomnianą groźbą Sd6 i przygotowują przerzucenie w odpowiedniej chwili wieży na g6. O wiele mniej energiczne byłoby 23... Wad8 ze względu na 24, Se5 i punkt f7 jest zagrożony.

24. Sc3—e2 —

Logiczną konsekwencją gry czarnych będzie posunięcie g5—g4. Temu właśnie ma przeciwdziałać ostatnie posunięcie białych (wraz z następnem), gdyż na 24... g5—g4 nastąpi 25. Sf4 oraz 26. Sd6.

24. — Sf6—d5
25. Sc4—e5 —

Znowu białe nie dopuszczają do g5—g4, (tym razem w sposób czysto mechaniczny). Teraz białe ze swej strony grożą marszem piona na g4 w połączeniu z Sg3.

25. — f7—f6
26. Se2—g3 Hf5—h7

Jedyne pole odwrotu. Wydaje się na pierwszy rzut oka, że i biały skoczek będzie musiał się cofnąć z wysuniętej placówki e5. Ale ten skoczek zna tylko jedno hasło: „Naprzód!"

27. Se5×c6! —

Piękny i niespodziewany zwrot dzięki któremu białe na razie zyskują piona. Odpowiedź czarnych, broniąca własnego skoczka i atakująca zarazem skoczka przeciwnika wydaje się jedyną możliwą kontynuację.

27. — Hh7—d7
28. b4—b5 —

Umacnia pozycję skoczka.

28. — a7—a5

Po wymianie na c6 byłby stracony pion na e4.

29. Db3—d1 —

Z silną groźbą 30. Hh5, Kh7 31. Sf5.

29. — Wa8—f8

Aby na wypad 30. Dh5 odpowiedzieć 30... f5, broniąc zarówno h6, jak i pola f5.

30. Sg3—f5 Hd7—h7
31. g2—g4 —

Znowu umocnienie pozycji skoczka.

31. — Wf8—e8

Silne pozycje skoczków umożliwiły następującą groźbę: 32. Hb3, Hd7 33. H×d5, G×c6. (Nie 33... H×d5? z powodu dwukrotnych szachów skoczkami na e7) 34. S×h6† i czarne straciły drugiego piona. Tę groźbę czarne parują swojem ostatniem posunięciem.

32. Hd1—b3 —

Godne uwagi są wszechstronne operacje białego hetmana: na skrzydle hetmańskiem, na skrzydle królewskiem oraz w centrum.

32. — Hh7—d7

Jedyne. Białe zyskują wprawdzie jeszcze jednego piona, ale tylko przejściowo, gdyż muszą również stracić piona.

33. Sf5×h6† Kg8—h7
34. Sh6—f5 Gb7×c6
35. b5×c6 We6×c6
36 Kg1—g2! —

Partja wchodzi w nową fazę; dalszy ciąg walki będzie się toczyć na linji h, gdzie czarne zostały uprzednio osłabione.

36. — We8—c8

Czarne nie osiągną żadnych korzyści z zajęcia linji c, gdyż losy partji rozstrzygną się na zupełnie innym terenie walki. Lepiej było trzymać się taktyki ściśle obronnej, a więc 36... Wd8, aby zluzować czarnego hetmana, który przez cały czas musiał bronić skoczka na d5.

37. Wc1—h1 Hd7—e6

Czarne od tego momentu muszą się liczyć z groźbą: 38. h4, Kg8 (albo też Kg6) 39. H×d5!!, H×d5 40. Se7†. Ostatnie posunięcie czarnych zawiera również groźbę 38... Sf4† i 39... H×b3, które białe parują zapomocą dowcipnych manewrów hetmanem, utrzymując jednocześnie pozycję w stanie napięcia.

38. Hb3—b5! —

Z podwójnym celem: po pierwsze białe unicestwiają wyżej wspomnianą groźbę 38... Sf4†, po drugie z b5 hetman zgóry broni skoczka f5 na wypadek, gdyby czarne zagrały 38... Se7. Następująca gra mogłaby się wtedy rozwinąć: 38... Se7 39. h4, S×f5 40. hg†, Kg6? 41. g×f5†, H×f5 42. Wh6†, K×g5 43. Wh5† i białe wygrywają. Albo też 40... Kg7 41. g×f5, Hc4 42. g×f6†, W×f6 43. He5 i t. d.

38. — Sd5—c3

Czarne grają na kontratak, ale wkrótce okaże się, ż skoczek nie powinien się był oddalać z własnego obozu, ponieważ jest tam niezbędny do obrony. Jeżeli by czarne zagrały 38.. Wd8, to nastąpiłoby 39. h4, poczem atak na linji h decyduje. Z poprzedniej uwagi wiemy, jakie skutki pociągnełoby za sobą 38... Se7. Z tego wszystkiego jasno widać, z jaką nieubłaganą logiką rozwijają się wypadki w tej pięknej partji.

39. Hb5—f1 Kh7—g8

Ten „prewencyjny" odwrót jest jeszcze najmniejszem złem, ujemne strony tego posunięcia zostają ujawnione dopiero w konsekwencji skomplikowanej kombinacji. Słabe oczywiście byłoby 39... Hc4, gdyż po 40. Se7 białe zyskują qualitas.

40. h3—h4 —

Nareszcie.

40. — Sc3—d5

Skoczek musi pospiesznie wracać, aby by bronić słabego pola e7.

71. h4×g5 Sd5—e7

Beznadziejne byłoby 41... fg 42. Wh5 i t. d. Czarne po posunięciu w tekście łudzą się nadzieją, że partja przyjmie następujący obrót: 42. S×e7†, H×e7 43. gf, H×f6 poczem mimo straty dwóch pionów, czarne nareszcie będą

mogły rozwinąć niejaką kontrofensywę, wykorzystując w tym celu otwarte linje.

Nadzieja ta zawodzi, gdyż Cukierman okazuje się na wysokości zadania i demonstruje kombinacyjne możliwości, tkwiące w pozycji.

42. d4—d5!! —

I oto wyraziście występuje kombinacja, o której mówiliśmy powyżej. Sens poświęcenia piona polega na tem, aby sprowadzić, chciażby tylko na chwilę, czarnego skoczka z pola e7, co umożliwia białym stworzenie nowych możliwości ataku.

42. — Se7×d5
43. g5—g6 —

Z groźbą prawie nie do odparcia poświęcenia wieży na h8.

The rest is silence.

43. — Sd5—e7
44. Wh1—h8†! Kg8×h8
45. Hf1—h1† Kh8—g8
46. Hh1—h7† Kg8—f8
47. Sf5×e7! —

Jeszcze jeden dowcip. Oczywiście nie można bić skoczka z powodu mata na h8.

47. — He6×g4†
48. Kg2—h2 Kf8—e8
49. Se7×c6 Wc8×c6
50. g6—g7 Czarne poddały się.

Uwagi Dr. S. Tartakowera, specjalnie dla „Świata Szachowego".

Połączenie strategji z taktyką.

W Paryżu odbywają się często miejscowe turnieje klubowe. Dzięki inicjatywie Dr. Alechina został niedawno założony w Paryżu wytworny klub szachowy „Caissa", którego siedziba mieści się we wspaniałym lokalu na Polach Elizejskich. W tym klubie odbył się w listopadzie 1931 roku (prawie jednocześnie ze wspomnianym turniejem o mistrzostwo Paryża) turniej 7 mistrzów, który się zakończył łatwem zwycięstwem Dr. Cukiermana.

Jak pomysłowo i głęboko umie grać zwycięzca turnieju widzimy to w poniższej partji, w której zwyciężył bezapelacyjnie znanego z olimpjady praskiej francuskiego mistrza Wiktora Kahna.

PARTJA Nr. 557.

Pionów hetmańskich.

(Grana w turnieju 7-iu mistrzów w klubie paryskim „Caissa" 21 listopada 1931 r.)

Białe: Czarne:
V. Kahn **Dr. Cukierman**

1. d2—d4 Sg8—f6
2. Sg1—f3 c7—c5
3. e2—e3 g7—g6

Spokojnemu systemowi Colle'go czarne przeciwstawiają podwójne fianchetto. Oryginalny pomysł.

4. Gf1—d3 b7—b6

Już poprzednie posunięcie czarnych (zamiast zwykłego 3... e6) świadczyło o ich chęci szukania mniej utartych dróg, ostatnie po-

sunięcie zrywa zupełnie z dotychczasową teorją. Można było w tej pozycji zastosować również tak zwany system Fairhurst'a: 4... d5 5. c3 (Wzięcie piona c5 sądząc z partji Colle — Bogolubow, Bled 1931, nie daje dobrych rezultatów) 5... Sbd7 6. Sbd2. Gg7 7. 0—0, 0—0 8. We1, We8 i t. d., przyczem czarne dążą do przygotowania posunięcia e7—e5 z atakiem w centrum (Colle—Fairhurst, Scarborough 1927).

5. c2—c3 Gc8—b7
6. 0—0 Gf8—g7
7. Hd1—e2 0—0
8. d4×c5 —

Aby w następnem posunięciu móc grać e3—e4, (na tem wszak polega zasadnicza idea systemu Colle'go!) bez obawy komplikacji w centrum. Wymiana pionów ma jednak tę ujemną stronę, że ułatwia czarnym rozwój ich gry. Z tego względu więcej precyzyjnie byłoby 8. Sbd2. Sc6 9. We1 i t. d. trzymając się taktyki wyczekującej.

8. — b6×c5
9. e3—e4 d7—d6
10. Wf1—d1 Sb8—d7

Wyprowadzenie skoczka na d7 zamiast na c6 jest umotywane dość chytrym planem, dzięki któremu czarne w 4 posunięcia później zdobywają piona. Jest mianowicie jasnem, że białe w najbliższych posunięciach będą dążyły do rozwinięcia swego skrzydła hetmańskiego, a więc do manewru Sbd2, Sf1 w połączeniu z następnem wyprowadzeniem gońca c1. Chwilowo będzie przytem osłabiony pion b2 i na tem czarne opierają swoje rachuby. „Gra na psychologię“ jaką w tej partji stosuje mistrz Cukierman, jest wogóle charakterystyczna dla współczesnego stylu szachowego.

11. h2—h3 —

Bardzo ostrożnie zagrane! Białe chcą wyprowadzić gońca na f4 i zgóry przygotowują mu możność cofnięcia się na h2. na wypadek gdyby został zaatakowany.

11. — Wa8—b8
12. Sb1—d2 Hd8—c7
13. Sd2—f1 Gb7—a8!

Niewidoczna pułapka. Bardzo ciekawa jest gra tego gońca w ciągu całej partji.

14. Gc1—f4 —

Pozornie dobre posunięcie, a w rzeczywistości decydujący błąd. Należało grać 14. We1, korygując mało pozycyjny 10-ty ruch tą wieżą.

14. — Hc7—b7

Atakując jednocześnie dwa ważne piony: e4 i b2. Zwracamy uwagę na technicznie ciekawe przegrupowanie hetmana, wieży i gońca czarnych, przyczem jedna z tych figur zwolniła pole dla drugiej.

15. Wa1—b1 —

Po 15. We1, H×b2 białe tracą również piona c3. Z drugiej jednak strony nie należy się dziwić, że brak podpory w centrum musi się skończyć katastrofą dla białych. W każdym razie bezcelowe byłoby 15. e5 ze względu na 15... Sh5! 16. Gh2, S×e5 i białe nie mogłyby odbić piona skoczkiem ze względu na możliwość mata na g2.

15. — Sf6×e4
16. Wd1—e1 —

Białe łudzą się, że odzyskają straconego piona na e7, albo też wzamian uzyskają silny atak. Energiczna gra czarnych unicestwia te nadzieje.

16. — f7—f5

Skoczek utrzymuje się na e4. Jednocześnie rusza na białe falanga środkowych czarnych pionów (d, e i f).

17. Gd3—c4† Kg8—h8

Naturalnie nie 17... d5 z powodu 18. G×b8.

18. Sf1—e3 —

Aby opanować trochę więcej terenu za pomocą 19. Gd5, czarne jednak w dowcipny sposób przeciwstawiają się tym zamierzeniom.

18. — e7—e5!
19. Gf4—h2 —

A mianowicie: gdyby białe zagrały 19. Gd5 to nastąpiłoby 19... Hc8 i białe nie mogą grać 20. G×a8? z powodu 20... ef 21. Ge×4, fe i oba białe skoczki są zaatakowane. Zabawna sytuacja! Jeżeli jednak białe grają (zamiast 20. G×a8) 20. Gh2 to 20... Sb6 i czarne opanowują pole d5.

19. — Sd7—b6
20. Gc4—b3 f5—f4
21. Se3—f1 —

Cofnięcie skoczka jest smutną koniecznością, gdyż (z powodu grożącego 21... Sg5) białe muszą mieć możność bronienia punktu f3 zapomocą 22. S1d2. Wszystkie inne posunięcia skoczkiem byłoby fatalne, jak widać z następujących warjantów: a) 21. Sg4, h5 (jeszcze lepsze niż 21.. Sg5) i czarne zdobywają skoczka. b) 21. Sc2, Sg5 22. Wed1, S×f3† (Gdyby czarne zagrały przedtem Wbd8, broniąc piona d6, to i białe miałyby czas bronienia f3 zapomocą Sce1. Można natomiast było grać, 22... c4 23. G×c4, S×c4 24. H×c4, S×f3† i t. d. Ten warjant podajemy poniżej ze zmianą kolejności posunięć) 23. gf (Albo 23. H×f3, H×f3 24. gf. c4 i goniec jest stracony) 23... c4! 24. G×c4, S×c4 25. H×c4, H×f3 i czarne wygrywają. c) 21. Sc4, S×c4 22. G×c4, Sg5 (Również dobre byłoby 22.. d5 i masa czarnych pionów staje się ruchoma) 23. Wed1 (Bezcelowe byłoby 23. Ga6, Hc6 24. Wed1, Wfd8 i t. d.) 23. S×f3† (Nie 23... Wfd8 gdyż na to nastąpi 24. Gd5) 24. Gd5) 24. H×f3, H×f3 25. gf, Wfd8 26. Gd5 (Albo też 26. Ge2, d5 i t. d.) 26... G×d5 27. W×d5, Gf8 i powstaje uproszczona pozycja, w której białe nie mają żadnej gry, czarne zaś mają wszystkie atuty w ręku.

21. — Wb8—e8
22. Sf1—d2 Se4×d2
23. He2×d2 e5—e4
24. Hd2—e2 —

Jedyna i zdawało się wystarczająca obrona, która narazie wiąże szturmującego piona e i jednocześnie uwalnia pole odwrotu dla zagrożonego skoczka. Nie można było grać ani 24. Sh4 ze względu na 24... g5 ze zdobyciem skoczka, ani 24. Sg5 ze względu na 24... e3 25. fe, fe. (Teraz występuje na jaw znaczenie 21-ego posunięcia czarnych) 26. He2, Wf2 z nieuchronnym matem na g2.

24. — Hb7—d7

Broni wieży e8 i jednocześnie obserwuje piona h3.

25. Sf5—d2 —

Ciągle jeszcze nie można grać ani 25. Sh4 z powodu 25... g5, ani 25. Sg5 ze względu na h6, ze stratą skoczka w obu wypadkach.

25. — d6—d5

Po tym świetnie przygotowanym marszu drugiego środkowego piona partja jest rozstrzygnięta, gdyż falanga czarnych pionów, rzec można automatycznie, runie naprzód.

26. Wb1—d1 d5—d4
27. Sd2—c4 f4—f3

Naturalnie właściwsze, niż 27... e3 poczem mogłoby nastąpić 28. f3. Prawdziwy szachista zawsze powinien brać w rachubę możliwość bezpośredniego ataku króla.

28. He2—f1 —

Białe już oddawna muszą robić czysto obronne posunięcia. Jeszcze gorsze byłoby oczywiście 28. gf, H×h3 i t. d.

28. — f3×g2
29. Hf1×g2 Sb6×c4
30. Gb3×c4 e4—e3
31. f2—f3 —

Jasne, że jest to jedyna możliwa odpowiedź. Czarne w 15 posunięć po zdobyciu środkowego piona w niewidoczny i zupełnie naturalny sposób uzyskały dwa związane piony w centrum.

31. — Ga8×f3
32. Hg2—g3 Gf3—a8!

Odwrót gońca zawiera podwójną groźbę 33... Hb7 ewentualnie 33... Hc6 i z tego względu jest więcej precyzyjny, niż prozaiczne bicie 32... G×d1 33. W×d1 i t. d. Przy tej okazji zwracamy uwagę, że teraz 33... Ge5?? byłoby okropnym błędem ze względu na 34. H×e5†!).

Już w uwadze do 13 posuniębia mówiliśmy, że gra gońca na wielkiej przekątnej a8—g2 będzie bardzo ciekawa i skuteczna.

33. c3×d4 c5×d4

Jeszcze nie 33... Hb7, gdyż nastąpi 34. d5 z zamknięciem przekątnej. Wytworzona pozycja, gdzie czarne mają dwa idealne piony środkowe i dwa idealnie ustawione gońce, zasługuje na djagram.

34. We1—f1 —

Przyśpiesza katastrofę, ale i po stosunkowo najlepszem posunięciu 34. Gf1 białe wygrywały w sposób następujący: 34... W×f1† (34... Hc6 35. Gg2) 35. K×f1 (35. W×f1, Hc6) 35.. Wf8† 36. Ke2 (36. Kg1, Hc6) 36.. Hb5† (zabójczy szach!) 37. Wd3, H×b2† 38. Kd1, Hb1† 38. Ke2, Hc2† i mat w następnem posunięciu.

34. — Hd7—c6

Białe poddały się.

Uwagi Dr. S. Tartakowera specjalnie dla „Świata Szachowego".

PARTJA Nr. 558.

Turniej w Brnie Morawskiem 1931 r.

Gambit hetmański.

Białe: Czarne:
Noteboom **Igel**

1. d2—d4 d7—d5
2. c2—c4 e7—e6
3. Sb1—c3 —

Nie jest to uważane za najlepsze, gdyż teraz może czarny przez 3... c5 4. c×d, c×d, lub też 4... e×d zastosować wygodną obronę Tarrascha. Bardziej precyzyjne jest tu 4. Sf3.

3. — Sg8—f6
4. Gc1—g5 Sb8—d7
5. e2—e3 Gf8—e7

Jako najlepszy system obrony w ortodoksyjnym gambicie hetmańskim uważa się temi czasy warjant Cambridge Springs (czyli obronę Pillsbury'ego) 5... c6 6. Sf3, Ha5.

W tej partji zdecydował się jednakże czarny na tak zwany normalny warjant, który zmusi go do przezwyciężenia znacznie większych trudności w wyprowadzeniu figur.

6. Sg1—f3 0—0

W partji praskiej olimpjady Mikenas—Kashdan wybrał amerykański mistrz mało znany warjant 6... d×c 7. G×c4, a6 8. 0—0, b5 9. Gd3, c5 10. He2, Gb7 (c4? 11. Gc2, Gb7 12. e4, 0—0 13. e5, Sd5 14. He4 powoduje silny atak na skrzydło królewskie: Dr. Tarrasch—Colle, Meran 1924) 11. Wfd1, Hb6 12. Wac1, 0—0 13. Se5 itd. z trudną grą.

7. Wa1—c1 c7—c6
8. Gf1—d3 d5×c4
9. Gd3×c4 Sf6—d5
10. Gg5×e7 Hd8×e7
11. 0—0 Sd5×c3
12. Wc1×c3 —

Słabsze byłoby 12. b×c z powodu 12... b5 13. Gd3, a6 14. e4, c5 15. c×b, a×b 16. G×b5, c×d i t. d.

12. — e6—e5
13. Sf3×e5 Sd7×e5
14. d4×e5 He7×e5
15. f2—f4 He5—e4

To posunięcie, polecone przez niemieckiego mistrza Wagnera, okazało się w ostatnich czasach korzystniejsze dla białych. Jako lepsze uważano 15... Hf6 np. 16. e4, Ge6 17. e5, He7 z równą prawie grą (Thomas — Maroczy, San Remo 1930). Godne uwagi jest ulepszenie (z partji Godai—Gotlieb 1928) 16. e4, Ge6 17. Gd3!, Hd4† 18. Kh1, Wfd8 19. Hb1, b5 20. e5 z przewagą białego.

16. Gc4—d3 —

Ten silny ruch znany jest z partji Baratz—Dr. Tartakower.

16. — He4—g6

Albo też 16... Gf5 17. Hh5!, Gg6 18. Hh3!. Na 16.. Ge6 nastąpi: 17. Gc2, Hb4 18. f5! również z przewagą białego.

17. e3—e4! Gc8—g4

Jeżeli 17... H×e4 to nastąpi 28. f5!, b6 19. f6 itd.

18. Hd1—e1 Wa8—d8
19. Wc3—g3 —

Znany rosyjski teoretyk Ssosin poświęcił temu warjantowi wyczerpującą analizę (Szachmatny Listok 1930, polecającą następującą grę: 19. f5, Hg5 20. h3, Gh5 21. g4. Czarnemu oczywiście była ta rozprawka zupełnie nieznana.

19. — Hg6—h5
20. He1—c3 g7—g6
21. f4—f5 g6—g5
22. Hc3—f6 h7—h6
23. Wg3×g4 Hh5×g4
24. Hf6—g6† Czarne poddały się.

Uwagi E. Grünfelda specjalnie dla Świata Szachowego".

PARTJA Nr. 559.

Turniej narodów w Londynie 1927 r.

Trzech skoczków.

Białe: Czarne:

† H. Weenink **H. Kmoch**

1. e2—e4 e7—e5
2. Sg1—f3 Sb8—c6
3. Sb1—c3 g7—g6

Ten system był dotąd rzadko i bez większych sukcesów stosowany.

4. d2—d4 e5×d4
5. Sf3×d4 Gf8—g7
6. Gc1—e3 Sg8—e7
7. Hd1—d2! —

Najlepsza obrona przeciw czarnemu fianchetto.

7. — h7—h6

Znaczne osłabienie; posunięcie w partji uniemożliwia zato wymianę ważnego gońca przez Gh6.

8. 0—0—0! —

Typowo w stylu Weeninka; ruch ten wykorzystuje tymczasową niemożliwość małej czarnej roszady i wprowadza wieżę do gry.

8. — d7—d6

9. Gf1—e2 Gc8—d7

Czarny przygotowuje sobie długą roszadę; goniec oczywiście nie mógł przyjść na e6, gdyż po S×e6, f×e6, pion g6 byłby bardzo słaby.

10. h2—h3 Sc6×d4
11. Ge3×d4 0—0
12. Gd4×g7 Kg8×g7
13. f2—f4 Gd7—c6
14. g2—d4 Se7—g8
15. h3—h4 —

Rozpoczyna się groźny atak na skrzydło królewskie, zakończony zadaniową kombinacją.

15. — Hd8—e7
16. g4—g5 f7—f5

Lepszem było tu h5, w celu zamknięcia ważnej linji h.

17. Hd2—d4† Kg7—h7
18. h4—h5! —

Teraz zostanie król wyprowadzony na środek szachownicy, zamatowanie zaś dla tak dobrego mistrza kompozycji nie będzie zbyt trudne.

18. — f5×e4
19. h5×g6† Kh7×g6
20. f4—f5† —

Blokowanie potrzebne do późniejszej siatki matowej, element bardzo znany w kompozycji.

20. — Wf8×f5

Na 20... K×g5 nastąpi 21. Wh5† Kf4 22. Wf1† Kg3 23. Hf2 mat.

21. Ge2—h5† Kg6×g5
22. Wd1—g1† Kg5—f4
23. Sc3—e2 mat!

PARTJA Nr. 560.

(grana na turnieju w Bled)
Gambit Schara-Hennig

Białe	Czarne
I. Kashdan	**Dr. S. Tartakower**

1. d2—d4 d7—d5
2. c2—c4 e7—e6
3. Sb1—c3 c7—c5
4. c4×d5 c5×d4
5. Hd1×d4 —

Znacznie lepsze jest uprzedni szach hetmanem na a4.

5. — Sb8—c6
6. Hd4—d1 e6×d5
7. Hd1×d5 Gc8—e6
8. Hd5×d8 Wa8×d8
9. f2—f3 —

Na 9. Gd2 nastąpi Sb4! 10. Wc1, S×a2 11. S×a2, G×a2 i czarne odzyskują piona z lepszą grą, ponieważ białe nie mogą grać na zdobycie piona a7: 12. Wa1, Gc4 13. W×a7, Ga6 i wieża jest stracona. W słynnej partji Benzinger—Hennig (Duisburg 1929) nastąpiło: 9. e3, Sb4! 10. Gb5†, Ke7 11. Ga4, Gc4, 12. Se2 (groziło Sd3†) b5! 13. Gd1, Sd3† 14. Kf1, b4 15. Se4, f5 16. Sg3, g6 17. Gc2, Gg7 z oczywistą przewagą czarnych.

9. — Sc6—b4
10. Ke1—f2 Sb4—c2
11. Wa1—b1 Gf8—c5†
12. e2—e3 Sg8—h6
13. Gf1—b5† Ke8—e7
14. g2—g4 f7—f5!
15. g4—g5 —

Białe nie mogą bić na f5, gdyż po 14... S×f5 piona e3 nie będzie można obronić

15. — f5—f4!!

Bardzo śmiałe poświęcenie figury, po którem białe będą miały ciężką grę.

16. g5×h6 f4×e3†
17. Kf2—f1 g7×h6
18. b2—b3 —

Nie można grać ani 18. Se2 z powodu 18... Gh3† 19. Kg1, Whg8† 20. Sg3, e2† ani 18. Se4 ze względu na 18... Wd1†. Po 18. b4 mogłoby nastąpić: 18... G×b4 19. Wb2, G×c3 20. W×c2, Wd1† 21. Ke2, We1† 22. Kd3, Ga5 i pozycja białych nie jest do pozazdroszczenia.

18. — Wh8—g8
19. Wb1—b2 Sc2—a3
20. Gb5—c4 —

Albo też 20. Ge2, Gd4 21. Sa4, Wc8

20. — Sa3×c4
21. b3×c4 Ge6×c4†
22. Sg1—e2 b7—b5!
23. Kf1—e1 Gc5—b6!
24. Wh1—g1 —

Na 24. S×b5? nastąpi 24... Ga5†

24. — Wg8×g1†
25. Se2×g1 Gb6—a5
26. Sg1—e2 Wd8—d3!

Znacznie lepiej, niż natychmiastowe odzyskanie figury zapomocą 26... G×e2 27. K×e2, G×c3 28. Wc2 i białe miałyby szanse na remis.

27. Wb2—c2 b5—b4!
28. Gc1—b2 —

Białe muszą oddać skoczka, gdyż na 28. Se4 czarne grają 28... b3† 29. Wc3, ba! 30. Gb2, Gb3! i t. d.

28. — b4×c3
29. Gb2×c3 Ga5×c3
30. Wc2×c3 Wd3×c3
31. Se2×c3 —

Wytworzyła się dość ciekawa końcówka, w której przewaga gońca nad skoczkiem jest bardzo znaczna.

31. — Ke7—e6
32. Sc3—d1 —

Białe muszą natychmiast zaatakować piona e3, gdyż inaczej czarny król go obroni.

32. — Gc4×a2
33. Sd1×e3 Ke6—e5
34. Ke1—e2 h6—h5
35. h2—h4 Ke5—f4
36. Ke2—f2 Kf4—e5
37. Se3—c2 Ke5—f4
38. Sc2—e1 a7—a5
39. Se1—d3† Kf4—f5
40. Sd3—c5 Kf5—e5
41. Kf2—e3 Ke5—d5
42. Sc5—e4 Kd5—c4
43. f3—f4 a5—a4
44. f4—f5 a4—a3
45. f5—f6 Kc4—b4
46. Ke3—d2 Ga2—f7

Grozi dorobieniem hetmana.

47. Kd2—c1 Gf7—g6!

Decydujące!

48. Se4—d2 —

Na 48. Sd6 nastąpi 48... Kb3 49. f7, G×f7 50. S×f7 a2 i wygrywa.

48. — Kb4—c3
49. Sd2—b1† Kc3—b3
50. Sb1—d2† Kb3—b4

Wytworzyła się pozycja, która istniała już na szachownicy przed trzema posunięciami, ale teraz posunięcie mają zrobić, białe a nie czarne. Czarne zyskały więc (a raczej straciły) tempo. Manewr czarnego króla (Kb4—c3, Kc3—b3 i Kb3—b4) jest w takich wypadkach typowym sposobem przerzucenia na przeciwnika obowiązku zrobienia posunięcia.

51. Sd2—e4 Kb4—c4
52. Se4—d2† Kc4—d3
53. Sd2—b3 Kd3—c3

Białe poddały się, ponieważ po 54. Sa1, a2 55. Kd1, Kb2 56. Kd2, K×a1 57. Kc1 nastąpi Ge8 58. Kc2, Gf7 59. Kc1, Gg6.

PARTJA Nr. 561.

(Grana na turnieju w Bled).

Nieprzyjęty gambit hetmański.

Białe:	Czarne:
V. Pirc	**Dr. A. Alechin**

1. d2—d4 d7—d5
2. c2—c4 e7—e6
3. Sb1—c3 c7—c5

Obrona D-ra Tarrascha, ongi bardzo modna, od kilkunastu lat znikła z repertuaru turniejów mistrzowskich. Obecnie znowu jest stosowana, w zmodernizowanej coprawda postaci.

4. c4×d5 c5×d4

To posunięcie użyte po raz pierwszy na turnieju w Duisburgu w 1929 r. znane jest w teorji pod nazwą gambitu Schara-Hennig.

5. Hd1—a4† —

Lepsze niż odrazu 5. H×d4, poczem czarne grając 5... Sc6 zyskują cenne tempo.

5. — Gc8—d7

W partji Havasi — Dr. Tartakower (Budapeszt 1929) nastąpiło 5... Hd7, poczem białe zagrały 6. Sb5! i odrazu osiągnęły znaczną przewagę.

6. Ha4×d4 e6×d5
7. Hd4×d5 Sb8—c6
8. Gc1—g5 —

Znacznie lepsze byłoby 8. e3 i następnie 9. Sf3, ponieważ *najważniejszem* zadaniem białych było rozwinięcie skrzydła królewskiego.

8. — Sg8—f6
9. Hd5—d2 h7—h6
10. Gg5×f6 —

Zupełnie nieumotywowana zamiana gońca na skoczka. Należało grać 10. Gh4.

10. — Hd8×f6
11. e2—e3 0—0—0
12. 0—0—0 —

Białe mają już trudności. Na 12. Sf3 czarne grają Gg4. Niektórzy komentatorzy polecają 12. Sd5, jako stosunkowo najlepsze.

12. — Gd7—g4
13. Sc3—d5 —

Teraz już zapóżno na to posunięcie. Następują teraz kombinacje w stylu Morphy'ego.

13. — Wd8×d5!
14. Hd2×d5 Gf8—a3!!

Prześliczna kombinacja.

15. Hd5—b3 —

Po 15. ba nastąpi Ha1†, 16. Kc2 G×d1† 17. H×d1, H×a2† 18. Kc1, Wd8 19. Hg4†, Kb8 i białe są zgubione. Jeżeli zaś 15. Wd2, to Wd8 16. Hb3, W×d2 17. K×d2, H×f2† i czarne łatwo wygrywają.

15. — Gg4×d1
16. Hb3×a3 Hf6×f2
17. Ha3—d3 Gd1—g4
18. Sg1—f3 Gg4×f3
19. Hd3—f5† Kc8—b8
20. Hf5×f3 Hf2—e1†
21. Kc1—c2 —

Na 20. Hd1 białe tracą piona e3.

21. — Wh8—c8
22. Hf3—g3† —

W złudnej nadziei wymiany hetmanów.

22. — Sc6—e5†!
23. Kc2—b3 He1—d1†
24. Kb3—a3 Wc8—c5!

Białe poddały się, gdyż nie mogą uniknąć mata w kilku posunięciach. Grozi 25... Wa5† 26

Kb4, Ha4† 27. Kc3 Wc5† 28. Kd2, Wc2† i t. d. Po 25. b4 mat nastąpi jeszcze prędzej: 25... Hc1† 26. Ka4, Hc2† 27. Ka3, Wc3† i mat.

PARTJA Nr. 562.

(grana w Warsz. Tow. Zwolenn. Gry Szachowej w turnieju II-ej kategorji).

Indyjska.

Białe:	Czarne:
A. Margolin	**A. Pytkowicz**
1. d2—d4	Sg8—f6
2. Sg1—f3	e7—e6
3. c2—c4	Gf8—b4†
4. Gc1—d2	Gb4Xd2†
5. Hd1Xd2	—

Dobre jest również 5. SbXd2 0—0 6. g3! d5 7. Gg2, Sbd7 8. 0—0, He7 9. Hc2! (Capablanca—Marshall, Nowy-Jork 1927).

5. —	0—0
6 Sb1—c3	d7—d5
7. e2—e3	b7—b6

Zwykle grywają w tej pozycji 7... Sbd7.

8. c4Xd5	Sf6Xd5
9. Gf1—d3	Sd5Xc3
10. Hd2Xc3	Gc8—b7
11. Wa1—c1	Sb8—a6
12. 0—0	—

Na 12. GXa6, GXa6 13. HXc7 nastąpi Hd5! z groźbą Wc8, poczem białe byłyby zupełnie skrępowane.

12. —	Wa8—c8
13. Wf1—d1	Hd8—e7
14. Sf3—d2	c7—c5
15. Hc3—a3	Sa6—b4
16 Gd3—b1	—

Lepsze wydaje się 16. dc, SXd3 17. HXd3, Wfd8 18. He2 i białe będą mogły się obronić.

16. —	c5Xd4!
17. Wc1Xc8	—

Po 17. ed, WXc1 18. WXc1, Hg5! białe odrazu przegrywają.

17. —	Wf8Xc8
18. e3Xd4	He7—g5
19. f2—f3	—

Po 19. Sf3 nastąpi Wc1 20. Wf1, WXf1† KXf1, Ga6†. Albo też 20. Hb3, WXd1† 21. HXd1, GXf3 22. HXf3, Hc1† i mat w następnem posunięciu,

19. —	Sb4—c2
20. Gb1Xc2	—

Musowe ze względu na groźbę Se3.

20. —	Wc8Xc2
21. Ha3—a4	Hg5—e3†
22. Kg1—h1	Wc2—c8
23. Sd2—c4	—

Trochę lepsze byłoby 23. Sf1, He2 24. Wb1, aczkolwiek czarne i w tym wypadku mają znacznie lepszą końcówkę.

23. —	He3—e2
24. Sc4—d6	b6—b5!
25. Ha4—b3	—

Jeżeli 25. SXb5 to Wc2 26. Wg1, GXf3 i białe są zgubione.

25. —	Gb7—d5

Białe się poddają.

ERRATA.

W zad L. 567 — brak białego piona na b4.

W zad. L. 569 — brak czarnego piona na a4.

W zad L. 575 — brak czarnego hetmana na a7.

Ciekawe pozycje

z turnieju w Amsterdamie w 1930 r

I.

S. Landau

H. Weenink

Dalszy ciąg partji był następujący:

17. h5—h6 Wf8—f7

Na 17... Gh8 nastąpi 18. h7† i mat w następnem posunięciu.

18.Wd1—d8† Gg7—f8
19.Wd8×f8†! —

Piękna i poprawna kombinacja, każde posunięcie białych zasługuje na wykrzyknik.

19. — Kg8×f8

Oczywiście nie 19... W×f8? z powodu mata na g7.

20. Hc7—d8† He6—e8
21. h6—h7! Wf7×h7

Inaczej czarne grać nie mogą, gdyż na 21... H×d8 białe dają mata dorobionym hetmanem, jeżeli zaś 21... G×h7, to nastąpi 22. Gh6†.

22. Gg5—e7† —

Zadaniowe posunięcie.

22. — Wh7×e7

Albo 22... Kf7, 23 Sd6†.

23.Wh1—h8† Kf8—f7

Albo 23... Kg7 24. W×e8, W×e8 25. H×e8, G×e4 26. He5† i następnie 27. H×e4.

24. Se4—d6† i czarne poddały się.

II.

Dr. M. Euwe.

H. Weenink.

19.Wa1—d1! —

Silne posunięcie. Na 19... We4 nastąpi 20. Hh5 z groźbami He8† i Hf7.

19. — Wd4×d1

Czarne nie mają wyboru. Na 19... Wd5 nastąpi 20. Hh5, jeżeli zaś 19.. Ge7 lub Gg7, to 20. W×d4, cd 21. Hc4†.

20. Wf1×d1 Gf8—e7

Na 20... Gg7 nastąpi 21. Sc4, Hc6 23. Wd6.

21. a4—a5! —

Tego piona nie można bić ze względu na 22. Sc6! z groźbą 23. H×e6†.

21. — Hb6×b2
22. Sc5—c6! Hb2—f6
23. Sc6×a7† —

Jeszcze silniej było 23. Hd3!

23. — Kc8—b8

Lepiej 23... Kc7.

24.Wd1—b1! e6—e5

Nie można bić skoczka ze względu na 25. Hb5, Wb8 26. Hb6† Ka8 27. a6 i t. d.

25. He2—b5 b7—b6
26. Hb5—d7 i czarne się poddały.

Obalenie warjantu Canala.

Na turnieju w Trjeście w 1923 r. zaskoczył słynny mistrz peruwiański Esteban Canal swego przeciwnika P. Johnera sensacyjną inowacją teoretyczną. Po 1. e2—e4 e7—e5 2. Sg1—f3, Sb8—c6 3. Gf1—c4, Sg8—f6 4. d2—d4, e5×d4 5. 0—0, Sf6×e4 6. Wf1—e1, d7—d5 Canal zagrał 7. Sb1—c3 zamiast zwykłego 7. Gc4×d5. Partja zakończyła się zwycięstwem Canala. Teoretycy, którzy obszernie analizowali nowe posunięcie, doszli do wniosku, że inowacja jest zupełnie poprawna. W szczególności powszechnie sądzono, że odpowiedź 7... d4×c3 jest dla czarnych wielce niekorzystna, a to ze względu na odpowiedź 8. Gc4×d5, f7—f5 9. Sf3—g5 z przemożnym atakiem. Albo też 8... Gc8—f5 9. Gd5×e4 i białe mają przewagę.

Obecnie znany szachista Dr. E. Dyckhoff w partji korespodencyjnej z Justusem Ahrendem wykazał mylność warjantu Canala. Dr. Dyckhoff zagrał właśnie 7... d4×c3, a po 8. Gc4×d5 nastąpiła niespodzianka Gc8—e6! Czarne oddają figurę dobrowolnie i jeżeli 9. Gd5×e4 to Gf8—b4!. Białe mają teraz piona mniej i gorszą pozycję. W partji nastąpiło 9. We1×e4, licząc na to że czarne zagrają Sc6—b4 poczem mogłoby nastąpić 10. Gc1—g5! Hd8×d5 11. We4—d4! Czarne zagrały jednak 9... Sc6—e7!!10. b2×c3, Se7×d5 i białe się poddały.

WIADOMOŚCI.

Poznań. Staraniem Poznańskiego Klubu Szachistów powstał tu komitet turniejowy, który zajął się zorganizowaniem VI turnieju o mistrzostwo miasta na rok 1932.

W skład tego komitetu weszli reprezentanci 3 klubów, a mianowicie Pozn. Kl. Szach, Łazarskiego Kl. Szach, oraz Akademickiego Kl. Szach. Skład komitetu był następujący: inż. Bogusławski prezes, Dr. Strzyżowski v. prezes. Dr. Marchay sekr., Kamieński skarbnik, jako ławnicy pp: Wiatr i Stawicki. Kierownikiem turnieju naznaczono p. Rogowskiego. Komisję arbitrową wybrano w osobach Dr. Kwaśniewskiego, Dr. Machrowskiego i Dr. Kantorowicza.

Turniej rozpoczął się 2.XI. Gra odbywała się 3 razy w tygodniu. Nagród wyznaczono 5; poza wędrownym puharem ufundowanym przez p. Witkowskiego.

Do turnieju zapisało się 16 zawodników; z różnych przyczyn, (czasami i bez) wycofali się: Widermański, por. Knapik, Stachowiak i Wojkowski, lecz z powodu tego, że grali już dużo partji nie można ich było skreślić z listy uczestników.

Gra odbywała się w kawiarni p. Dobrowolskiego, obowiązywało tempo 40 posunięć na 2 godziny.

Zwycięstwo odniósł młody dwudziestoletni Gostyński 13½ p. przegrywając tylko jedną partję z Różańskim Taką samą ilość punktów zdobył również Wojciechowski, przegrywając tylko z Gostyńskim. Tabela Bergera okazała się łaskawą dla pierwszego, który otrzymał tytuł mistrza i wędrowny puhar. Również trzecią i czwartą nagrodę rozdzielono według Bergera, trzecią przyznano Tylkowskiemu, czwartą Lubińskiemu po 11½ p. Ostatnią nagrodę zdobył Różański 11 p. Dalsze miejscą zajęli: Czarnota 9½, Nowak i Rohde 8½, Zawarczyński i Ostańkowicz 6 p. Widermański i Prusak 5½, Grześkowiak 4½ p., Knapik 2½, Wojkowski ½ i Stachowiak 0 p,

Turniej zakończył się rozdaniem nagród i wspólną fotografją w dniu 4.XII.

Lwów. Tegoroczny turniej o mistrzostwo miasta, pomimo długich eliminacji wzbudził duże zainteresowanie. Cieszyć tu może fakt, że do głosu doszli młodzi, którzy okazali się niebezpiecznymi dla rutynowanych mistrzów.

Tytuł mistrza Lwowa zdobył Henryk Friedman 11 p. Górował on nad pozostałymi przedewszystkiem rutyną, gdyż niepewna forma nie pozwoliła mu na wykazanie rzetelnych walorów. Następnych kilka miejsc stało się łupem młodych. Drugą nagrodę zdobył Schächter 10½ p. który wykazał bardzo równy poziom gry i zrozumiemie pozycji przy równoczesnych znacznych brakach teoretycznych.

Dalsze dwa miejsca podzielili Pomohaczi i Sokołowski 9 p., obaj znani na terenie lwowskim, jako groźni zapaśnicy. Następni wykazują już znaczne różnice punktowe. Frączek i Kaufman osiągają po 7 p. Wynik Kaufmana, sądząc po jego grze w Król. Hucie nie może zadowolić. Poza nagrodzonymi znaleźli sie Katzner 6 p. I. Popiel 5 p., Turkowiecki 3½ p., Libmann i Perycz 3 p. Puczyński 2½ p. i Popko 1½ p.

Również i rozgrywki Lwowskiej Ligi o mistrzostwo drużynowe zostały ukończone. Tym razem przechodni puhar zdobył Klub Szachowy „Hełm" uzyskując 176 p. Drugiem było Tow. Ukr. Szach. 155½ p. Dopiero na 3 miejscu znalazł się zeszłoroczny zwycięzca Lwowski Kl. Szachowy 150 p.

Dalsze miejsca zajęli: Żyd. Zw. Urz. Pryw. 140 p., Wojsk. Kl. Szach. 110½ p., Czarni 108 p. Rekord 99 p., T. S. L 97½, Przyszłość 80 p. Te kluby utworzą pierwszą klasę. Do drugiej klasy zaliczono: Kadur 78 p., Goniec 71, oraz nowozgłoszone sekcje szachowe „Hasmonei", „Jutrzenki" i „Makkabi".

Berlin. W kawiarni Königa odbył się wielki turniej gry błyskawicznej, zwyciężył w zwykłych partjach bardzo powolny Sämisch 56 p. przed Hellingiem 54 i Rellstabem 52½ p. Dalsze dwa nagrodzone miejsca zajęli Richter 52 i Rotenstein 51 p

Berlin. Turniej o mistrzostwo miasta zakończył się ciężko wywalczonem zwycięstwem Rellstaba 7½ p. Dalsze nagrody zdobyli Richter 7 Ahues 6½, Helling 6 Sämisch 5 p. Na dalszych miejscach znaleźli się Koch i Noteboom (Holandja) 4½ p. Benkö i Nadel 4 p. Pahl 3½ i Babel 2½ p.

Düsseldorf. Kashdan po turnieju w Bled grał w Düsseldorfie 32 równoczesne partje przeciw silnemu zespołowi, osiągając + 19 — 6 = 7. W wywiadzie podał on jako najbliższy swój plan mecz z Capablancą.

Münchengrätz. Flohr grał tu simultankę przeciw 95 przeciwnikom. Po blisko 9 godzinnej grze uzyskał świetny wynik +71—4=20.

Tulsa. W turnieju o mistrzostwo Western State Chess Association wypłynął 20-letni Samuel Rzeszewski, ongiś cudowne dziecko, a obecnie student uniwersytetu w Chicago, zdobywając bez przegranej pierwszą nagrodę 7½ p. przed dwoma silnymi mistrzami Factorem i Whitakerem 7 p. Dalsze miejsca zajęli Anderson 5½, Rundell 5 i Młotkowski 4½.

Norymberga. Zakończył się tu mecz o tytuł mistrza Niemiec pomiędzy Bogolubowem a młodym mistrzem Rödlem. Bogolubow wygrał 2 i 4 partję, remisując pozostałe, przyczem będąc już pewny zwycięzca nieraz lepsze partje oddawał za remis. Ukończywszy grę zwrócił się Bogolubow do swego przeciwnika ze słowami: „Ma pan wielki talent, ale brak panu jeszcze rutyny. Rutynowany mistrz gra tylko to co dobrze zna". Rozegrano jeszcze dwie simultanki przyczem i tu Bogolubow wyszedł zwycięsko, gdyż przeciw 35 zawodnikom osiągnął wynik +28—2=5 (w 3¼ godziny) podczas gdy Rödl przeciw 32 miał słabszy rezultat +21 — 6 = 5 (w 4½ godziny).

Moskwa. Tytuł mistrza Rosji zdobył 20-letni Botwinnik 13½ p. przed Riuminem 11½ p, Na dalszych miejscach znaleźli się mistrzowie tej klasy co Dus Chotimirski, Romanowski, Rabinowicz i Werliński.

Praga. Turniej błyskawiczny o drużynowe mistrzostwo Pragi i puhar Czeskiego Słowa zakończył się podobnie, jak i w roku ubiegłym zwycięstwem klubu Dobrusky 139½ p. ze 160 partji. Drugim był I Czechosłoweński Klub 132 p. III Alechin 124½ p. Na pierwszej szachownicy najlepszy wynik miał Flohr 19 z 20, Rejfir 16½, Skalicka 16. Na drugiej Szirmay i Treybal 17½, na 4 zaś szachownicy rekordowy wynik uzyskał Lustig 19½(!).

Hamburg. Amerykański mistrz H. Steiner, bawiąc tu przejazdem dał trzy pokazy gry zbiorowej z ogólnym wynikiem +61 — 4 = 9.

Koszyce. W małym świątecznym turnieju wezmą udział: L. Steiner, Hromadka, May i kilku lepszych lokalnych mistrzów.

Helsinki. VI turniej o mistrzostwo kraju zakończył się zwycięstwem młodego studenta Eero Böök'a. 60 letni dotychczasowy mistrz kraju A. Czepurnow znalazł się na drugiem miejscu,

Helsinki. W turnieju lokalnym pierwszą nagrodę zdobył Mikenas, znany z olimpiady praskiej.

Hastings. W dorocznym turnieju świątecznym gra cały szereg młodych mistrzów o międzynarodowej reputacji: Dr. Euwe, Kashdan, Flohr, Stoltz, Sułtan-Khan, oraz anglicy Yates, Thomas, Michell, Jackson, oraz miss Menchik.

Dr. Alechin rozpoczyna w bieżącym miesiącu podróż naokoło świata przez Marsylję, Port Said, Colombo, Saingo, Szanghai, Kobe, Honolulu do San Francisco. Następnie weźmie on udział w turnieju w Los Angelos, podczas olimpjady, poczem powróci do Europy. W czasie podróży da cały szereg simultanek.

Budapest. Lajos Steiner grał tu simultankę przeciw 103 zawodnikom ze świetnym wynikiem +88—5=10 (!)

Litwa. Tegoroczny turniej o mistrzostwo kraju, dzięki silnemu składowi był bardzo ciekawy, właściwie był to wyścig między Machtem a Mikenasem. Ostatecznie wyszedł zwycięzcą dotychczasowy champion Macht 9½ p. wyprzedzając o ½ punktu Mikenasa 9 p. Obaj zwycięzcy nie przegrali żadnej partji. Trzecim był Vistanecki 6 p.(!) Lutzkis i Vaitonis 4½. Ostatnim był Abramavicius.

Semmering. Staraniem zarządu hotelu Panhans odbędzie się w styczniu mecz z 10 partji, między Bogolubowem a Spielmannem.

Göteborg. Mecz o tytuł mistrza Szwecji między Stahlbergiem a Stoltzem zakończył się nierozegraną; obaj mistrze zdobyli po 3 punkty. Wskutek tego tytuł mistrza zatrzymał G. Stahlberg.

Międzynarodowy turniej korespodencyjny o mistrzostwo związku za rok 1930 przyniósł względnie łatwe zwycięstwo zeszłorocznemu mistrzowi, dr. Dyckhoffowi (Niemcy) 7½ (83%). Dalsze dwie nagrody podzielili Dr. Balogh (Rumunja) i Keemink (Holandja) 6 p. Dalsze miejsca zajęli Dührssen i Probst 4½ p., Batik i Kunert 4 p., Seibold 3½ p. i Dessler i Pedersen 2½ p.

* * *

Jubileuszowy turniej na trzychodówki Narodni Politika zakończy się następującym wynikiem. Nagrody I. Plesnivy II. Votruba III. Vasta IV. Kosek. Wzmianki zaszczytne: 1. Drnek 2. Rduch 3 i 4 Nemo.

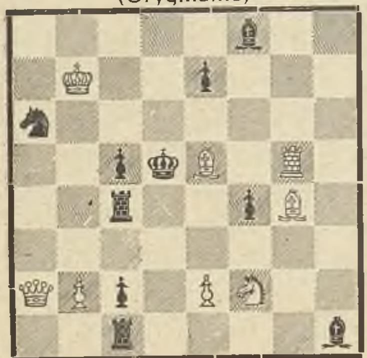
Zadania podamy w następnym numerze.

* * *

W Leningradzie zmarł młody mistrz kompozycji S. Wilner, odznaczał się on dużą pomysłowością i fantazją. Hołdował on raczej kierunkowi klasycznemu, silnie akcentując przedewszystkiem momenty kombinacyjne.

DZIAŁ ZADAŃ
pod redakcją M. WRÓBLA.

580. S. S. Lewmann
Rosja
(Oryginalne)

Mat w 3. posunięciach.

581. A. Akerblom
Szwecja
(Oryginalne)

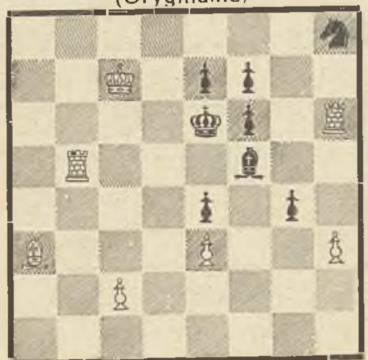
Mat w 3. posunięciach.

582. A. Goldstein
Warszawa
(Oryginalne)

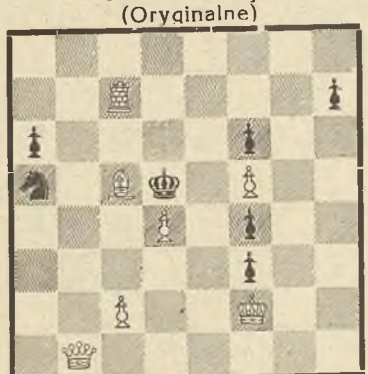
Mat w 3. posunięciach.

583. † H. Weenink
Holandja
(Oryginalne)

Mat w 3. posunięciach

584. J. Drnek
Czechosłowacja
(Oryginalne)

Mat w 3. posunięciach.

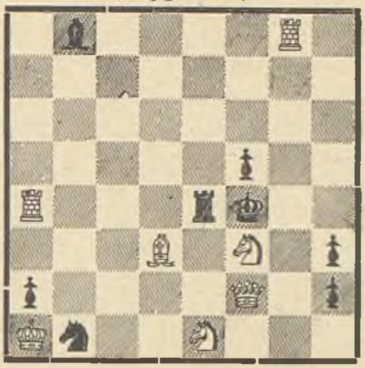
585. F. Palatz
Niemcy
(Oryginalne)

Mat w 3. posunięciach

586. C. Mansfield

Anglja
(Oryginalne)

Mat w 2. posunięciach

587. S. Boros

Węgry
(Oryginalne)

Mat w 2. posunięciach.

588. A. Ellerman

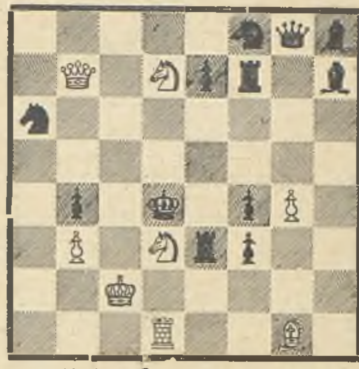
Argentyna
(Oryginalne)

Mat w 2. posunięciach

589. R. Cofman

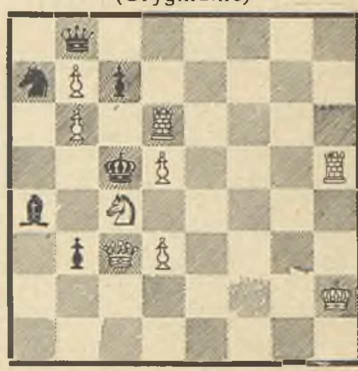
Czechosłowacja
(Oryginalne)

Mat w 2. posunięciach.

590. Dr. M. Niemeijer

Holandja
(Oryginalne)

Mat w 2. posunięciach.

591. G. Cristoffanini

Włochy
(Oryginalne)

Mat w 2. posunięciach

† H. G. M. Weenink

Dnia 2 grudnia roku bieżącego zmarł niespodzianie w Amsterdamie H. G. M. Weenink, kompozytor o światowej sławie, wytrawny mistrz gry praktycznej i pracowity organizator.

Zmarł w sile wieku, miał bowiem dopiero 39 lat, pozostawiając po sobie, żywe wspomnienie tych wszystkich którzy Go znali z turniejów i korespondencji.

Główną cechą Weeninka była silna indywidualność, na imię jej było wszechstronność. To upodobniało Go z wielkiemi ludźmi renesansu; czy to w grze, czy w kompozycji, na polu publicystyki, czy organizacji wszędzie pozostawił On po sobie wartościowe dzieła.

Najwięcej zasług położył w kompozycji, był twórcą tak zwanej szkoły holenderskiej, która postawiła sobie za cel wydobycie maksimum elementów kombinacyjnych, mniej troszcząc się o czystość matów, czy czystość zamierzeń. Ten typ bardzo niebezpieczny dla kompozytorów mało zrównoważonych przyniósł Weeninkowi cały szereg triumfów. Kompozycje Jego odznaczają się przedewszystkiem nieskazitelną linją architektoniki; wszystko jest wykute, jakby z jednej bryły, ujęte w silne karby logiki. Brak mu może było fantazji i rozmachu, ale nadrabiał to pomysłowością, oraz prawdziwie męskim stylem, wolnym od niedociągnięć i słabości.

W dwuchodówce był zwolennikiem współczesnej szkoły, akcentował tylko silniej, niż inni ekonomję, co pozwoliło mu na stworzenie kilku naprawdę klasycznych kompozycji.

Swoje poglądy na sztukę wyrażał on bardzo często, tak jako sędzia na całym szeregu konkursów, jako też i w swojem głównem dziele „The Chess Problem", wydanem w serji książek A. C. White'a. Książka ta dzięki perspektywie historycznej najlepiej może ujęła zagadnienie szkół i idei i na długo zostanie niezastąpionym informatorem, zarówno dla znawców, jak i dla amatorów.

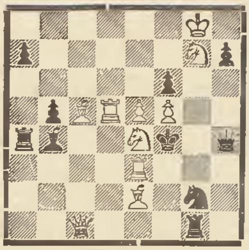
Tuż przed samą śmiercią opracowal Weenink drugie dzieło; był to zbiór zadań D. Przepiórki, z wnikliwym komentarzem, szczególnie cennym w odniesieniu do zadań szkoły nowo-niemieckiej.

Jako gracz praktyczny odznaczał się przedewszystkiem solidnością; największym jego triumfem był mały turniej w Amsterdamie, gdzie zdobył 1-szą nagrodę przed Euwem i Spielmanem. Poza tem reprezento-

wał Holandję na Olimpjadach w Hamburgu i Pradze, grając na pierwszej szachownicy.

Poniżej podajemy kilka Jego czołowych prac, które nejlepiej zapoznać nas mogą ze stylem i charakterem tej ciekawej osobistości.

I n. Bristol Times 1930/I

Mat w 2 posunięciach

I n. Bristol Times 1931/I

Mat w 2 posunięciach

I n. Problema 1931/I

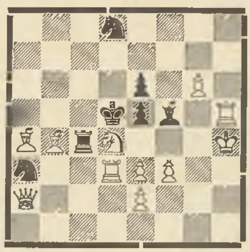
Mat w 2 posunięciach

T. I. „Schuld" 1921

Mat w 3 posunięciach.

I n. British Chess Mag 1924II

Mat w 3 posunięciach.

n. Densmore Memorial 1920

Mat w 4 posunięciach.

Treścią pierwszego zadania jest pięciokrotne wiązanie białego skoczka g7. Wstęp 1. Sd6! Wiążąc skoczka czarne blokują lub przesłaniają swoje figury. Jedna z najlepszych dwuchodówek zmarłego mistrza. Drugie, niezwykle ekonomicznie skomponowane, przynosi trzykrotną wzajemną przesłonę na polu d4. Wstęp 1. Ge5! przesłania linję wieży e7, w warjancie Wd4, 2.Hh3 mat.

Ostatnia wreszcie dwuchodówka wprowadza nas w istotę współczesnego pomysłu; jest nim biała przesłona umożliwiona tem, że białe figury bronią jeszcze raz tych samych pól. 1. He3 grozi 2. Sc3 mat Czarne w obronach przesłaniają aż 3 białe figury i tak: 4 razy wieżę f6, 2 razy gońca f1 i 2 razy He3. Niezwykle pomysłowy rekord!

Następna trzychodówka w stylu klasycznym opracowuje analogiczne maty kameleonowe 1. Wd4! H×a5 2. Wc4†, Hc5 3. Sd4 mat
Gd5 2. He8† Kd6 3. Sc4 mat
H×d4 2. Sd4† Kc5 3. Hf8 mat.

Trzy czyste ekonomiczne maty.

Nagrodzona trzychodówka na konkursie angielskiego czasopisma jest antyformą tematu Brede; można pomysł ten zdefinjować następująco: W trzychodówce uwalnia czarny białą figurę, która opuszcza

linję związania; to umożliwia czarnemu szachowanie białego króla, które biały paruje tą samą uwolnioną poprzednio figurą.

Weenink przeprowadził ten pomysł, łącząc go z pozycją półzwiązania, uzyskując dodatkowo w grze głównej dwa czyste maty. Arcydzieło!

1. Gf8! grozi 2. H×c4†
Ge4 2. S×e6† G×d3† 3. Sf4 mat!
e4 2. Sc6† e×d3† 3. e4 mat!

Czterochodówka w stylu nowo niemieckim przeprowadza w dwu warjantach analogiczną myśl.

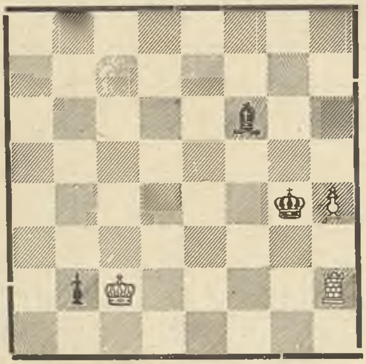
1. Hd1 grozi 2. Hf1! ∽ 3 Wf5†!
Ga6 2 Hh1, Gg7 3. G×d5!

Nakoniec słów kilka o Weeninku, jako człowieku. Skromny, prosty i niezwykle pracowity, oto główne cechy, poza tem w rozmowie cechowała go życzliwość i dobry humor, który jednał mu wielu ludzi. Holandja straciła wraz z jego śmiercią niezastąpionego pracownika.

M. W.

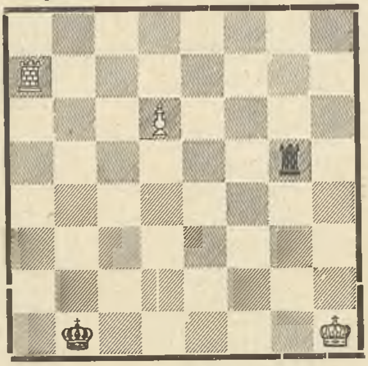
Studja.

H. Weenink
Allgem. Handelsbl. 1919.

Białe zaczynają i wygrywają.

H. Weenink
Tijdschr. der N. S. B. 1925.

Białe zaczynają i wygrywają.

Rozwiązania.

501. J. Opdenoordt. 1. Gh3! ∽ 2. Hh2!, W×h3 2. Hd8, e5 2. Hd8,, e5 2. Hd6. Gc4 2. Hb4. Niestety trzykrotnie uboczne 1. Sf1! 1. Se4 1. Gh7.

502. Tuhan-Baranowski i Goldstein. 1.! Gc6 ∽ 2. Sf3†, Se7 2. Hf6† K×c3 2 Ha3†, Ke5 2 We3†. Dwukrotny mat ze związaniem piona c4 i f5. Uboczne: 1. Sc2† oraz 1. Kd2. Autorowie nadsyłają następującą poprawkę: Kd1, Hf8, Wf3, Gc6, Se1 (5) Cz: Kd4, Wg5, Sg8 P: b6, c7, c4, f5, g3 (8).

503. I. Gross. 1. Se4! Posunięcia królem na c6 i d4 stanowią grę główną.

504. S. S. Lewmann. Zupełnie pechowe zadanie, intencja autorska. 1. Ge4! Wycofane z konkursu, jako nierozwiązalne.

505. G. Jordan. 1. e8S.

506. J. Katko. 1. Hb5. Zmiana wiązania figur.

507. A. Goldstein. 1. Kg2 Gc7 2. f4†, Ga7 2. Sb4, Gd6 2. Sa5.

508. E. Plesnivy. 1. Sd5 ∽ 2. Hd4!, e5 2. He4! Sc2 2. Hf3. Ognisko!

509. M. Wróbel. 1. Ka3! ∽ 2. Ha1!!, Wf5 2. Se4! f3 2. Hd2†.

510. C. S. Kipping. 1. Sd7!

511. C. Mansfield. 1. Wc2! Dwa samozwiązania.

512. A. F. Arguelles. 1. Kf6! Wiązanie własnych figur przez króla.

Tabela za m. luty/marzec.

		501—506	507—512	S-a
Maximum	(45)	30	15	90 p.
M. Berlant	39	24	15	78 p.
M. Fidel	41	18	15	74 p.
K. Pragert	37	18	15	70 p.
B. Nowak	31	21	15	67 p.
J. Rozenzweig	39	13	15	67 p.
F. Madaj	39	12	15	66 p.
S. Sobik	39	12	15	66 p.
H. Wilczyński	31	18	15	64 p.
E. Arłamowski	33	15	15	63 p.
J. Hermanowski	33	21	9	63 p.
M. Kurmin	35	12	15	62 p.
J. Fux	31	12	15	58 p.
W. Konaszczuk	31	9	15	55 p
W. Barycz	29	8,	6	43 p.

W tabeli styczniowej opuszczono przez pomyłkę nazwisko p. W. Grzankowskiego 37 p.

Nagrodę książkę L. Tuhan-Baranowskiego „Elementarna strategja zdobywa p. M. Berlant,—tracąc równocześnie wszystkie swoje punkty.